

DEȘTEPTAREA

GAZETĂ PENTRU POPOR

Redactată de un comitet — Apare la 1 fiecărei luni.

Prețul foii pe an în țară 20 lei. — În străinătate pe an 30 lei. — Un număr 2 lei
Epistolele nefrancate nu se primesc. — — Manuscrisele nu se înapoiază.

Editor și proprietar: Societatea acad. „JUNIMEA”. Redacția și adm.: Piața Unirii No. 3.

Intru apărarea credinței strămoșești.

Credința strămoșească a Românilor este credința ortodoxă, de răsărit. Dar nu de ieri, de alaltăieri, ci din moși strămoși, dela începuturile ființării noastre ca Neam sub soare, am fost creștini ortodocși. Păcat că nu cunosc toți dintre noi istoria Bisericii străbune. Nădăduim însă, cu înmulțirea învățaturii, că vom cunoaște odată cu toții, mic și mare, ce însemnătate a avut credința sau „legea” noastră pentru nașterea, creșterea și ducerea la isbândă a poporului român. Știe însă și cel ne-învățat — îi spune inima lui, dacă e neoaș Român — că atât în zile de vijelie cât și în zile bune noi, poporul de săteni, am aflat mângâierea, întărirea și lumina la sfântul lăcaș al bisericii din sat. Acolo am găsit un preot de-ai noștri, de neamul nostru și el ne-a învățat de bine. Acest slujitor al lui Dumnezeu a fost și un slujitor al gândului nostru românesc; n'a fost un vântură-lume, venit din țara „unde-i bine”, spre a pleca aiurea unde-i bine, căci acolo ar fi „patria lui”; nu, bisericuțele noastre, mici și smerite, ca și starea noastră, mărturii sfinte ale inimilor evlavioase și calde de credință ortodoxă, — au stat și stau încă strajă neclintită întru alinarea greutăților noastre și întru îndeplinirea nădejdilor bune.

La leagănul copilului, ca și lângă groapa bătrânului, trecut în lacrimi de nepoți, preotul român a fost însoțitorul cel iubit al norodului; al „poporului” său. Mari isprăvi nu va

mai fi făcut, dar el este omul trimis de Dumnezeu, care poate spune cu mândrie: „Eu am pus cea dintâi carte în mâna poporului român“. Liniștit, răbdător, uneori cu foarte puțină carte, prisosind darul cel de sus acolo, unde omul nu se pricepea — fața domoală, patriarhală, blândă a slujitorului dela altar, a fost cinstită și a îndrumat pe oricine spre cinste. Pretutindeni în țara noastră, dar mai cu seamă în Ardeal, să meargă cineva și să vadă: cei mai de seamă oameni învățați, conducători ai poporului, magistrați, ingineri, Mitropoliți și foști și viitori miniștri, spun cu mândrie că sunt feciori de preoți. Ar fi prea puțin atât. Învățătura pot da și alții. Ba chiar o dau și alții, și încă ce strașnici sunt aceștia! S'ar părea că dela ei începe lumea, și — poate, Doamne păzește! — când se vor sfârși toate, va trebui ca tot dănșii să deie porunca....

Nu, nu, clerul nostru, în trecutul nostru de suferințe dar și de slavă, ne-a învățat puține lucruri, dar acele lucruri erau *toate de seamă, toate bune și de folos*. Puțin și bun, — nu mult și prost, cum ne învață atâția astăzi. Ceaslovul și Psaltirea, cetirea, scrisul, rugăciunea. Nu-i așa că sunt învățături puține? Puține, dragii mei, dar dacă le-am pătrunde astăzi cu toții, mare minune s'ar face: în locul fuduliei, ar veni lucrul cel adevărat; în locul păcatelor ar înflori fapta cinstită; în locul urei s'ar ridica dragostea de aproapele... Și ce oameni cuminți și chibzuiți erau bătrânii, bunicii noștri! Inima lor era bună și cuvântul ca și sufletul lor era cinstit, pentruce oare? Pentrucă și învățătura sau îndrumarea lor fusese spre credință...

Tot așa e oare tineretul, acum?

Judece fiecare și va recunoaște, poate, că dascălii vechi și preoții români totdeauna ne-au îndrumat spre bine, au trăit strâns uniți de pământul nostru și niciodată nu s'a aflat, ca Biserica ortodoxă română să nu fie mână în mână cu Statul român național, în așteptarea izbândirii celei mari — când soarele unirii tuturor fraților a răsărit pe cerul ursitei noastre. Atunci Biserica a fost în frunte, căci scris era: „Unde e turma, acolo va fi și păstorul“. Și așa a fost.

Sunt sute de cazuri când bărbații Bisericii s'au jertfit pentru apărarea poporului. Când acest popor a primit cele dintâi cărți în limba dulce — zisă „literară“ — românească, tot noi, preoții le-am dat. Noi, în haina aceasta întunecată și luată adesea în răs de cătră un vântură țară. Până și stilurile

cele dintăi, poeziile cele dintăi în românește, un Mitropolit le-a dat Neamului românesc: Vlădica Dosofteiu al Moldovei. Și tot ce-am vorbit, tot ce-am scris și povestit, a fost *într'un duh național românesc*.

Nu în zădar poporul i-a zis preotului „părinte“; nu altul de alt neam, și în alt duh, ci un Mitropolit ortodox român a pus coroana Țării pe fruntea lui Ștefan cel Mare; și cu drept cuvânt, după art. 82 din Constituție, toți urmașii M. S. Regelui Ferdinand I al tuturor Românilor, trebuie să fie botezați în sfânta noastră religie ortodoxă, căci e religie națională „lege românească“, lege cu durere pentru noi, credință în care ne înțelegem nu numai între noi cei de acum, dar comunicăm și cu strămoșii cei trecuți demult la odihnă.

Tot așa e însă povestea când e vorba de baptist, anabaptist, sabatist, mohamedan, calvin, luteran, romano-catolic ș. a.? Aceștia își au tot dreptul și rostul lor, n'avem nimic — firește — cu ei; numai cât legătura lor cu pământul, cu sufletul nostru național este doar ca adierea vântului călător, ca mila străinului pentru binele casei Românului.

Cel din urmă sălaş unde națiunea noastră, în vremurile ce vin, va fi ca într'o cetate tare, să nu uităm, fraților, că va fi biserica creștină-ortodoxă. Nici băncile, nici partidele politice, nici chiar școlile, ci limanul cel din urmă, curat național și neînvăluit, al mântuirii, va luci în depărtări sub chipul Bisericii străbune, la sânul căreia (ca și odinioară în corabia lui Noe) ne vom strânge cu toții apărându-ne neamul, părinții, graiul și toate tradițiile — adică sufletul.

Econ. D. Furtună, Dorohoi.

Citești istoria neamului nostru.

Precum tu, iubite plugar, însemni în calendarul tău un cutremur de pământ, o întunecime de soare sau de lună, sau anii mănoși sau anii sterpi, moartea unui sătean sau însemni când cutare sau cutare frunțăș a sărăcit arzându-i averea, așa însemnă mulți cărturari în cronicile lor iscarea unui război, suirea pe tron sau moartea unui împărat sau rege și alte întâmplări mai însemnate, ca să le citească urmașii și să știe și ei ce a fost.

E bine să citești cărți de istorie, căci vei afla multe și minunate fapte, cari îți vor servi de învățătură. În vremuri de

răstriște nepotul, citind faptele strămoșilor săi, se va incuraja și va înfrunta dârz nevoile, cari-l încearcă. Dacă vei avea lipsă de pilde să citești, iubite plugar, istoria neamului nostru și vei afla multe pilde folositoare pentru tine. Să citești istoria poporului român, căci într'ansa se reoglindesc faptele strămoșilor noștri. Îi vei vedea, când cu buzduganul în mână apărându-și țara de liftele păgâne, când cu mâinile pe coarnele plugului, arând ogorul stropit cu sângele lor.

Vei citi multe fapte, cari-ți se vor părea povești, cu toate aceste ele sânt adevărate. Te vei minuna de bărbăția strămoșilor noștri și vei căuta să faci fapte mărețe, precum au făcut ei. Într'o clipă de descurajare e deajuns să te gândești la Ștefan Vodă și la faptele lui și atunci te vei simți înălțat cu sufletul și vei încerca orice.

Deaceia, iubite plugar, să citești în zilele de sărbătoare istoria neamului nostru și vei știe pățaniile poporului român dela zămisirea lui până'n zilele noastre.

Bilan Procopie.

Iartă-le Doamne, că nu știu ce fac.

Iubiți săteni și sătence!

În zilele noastre auzim de-atâtea-ori vorbindu-se, că vremile vechi erau mai bune că oamenii de demult trăiau mai ușor, și că pe zi ce trece lucrurile merg tot mai greu.

Și e adevărat, că vremurile s'au schimbat și se tot schimbă cu fiecare zi, ce o trăim.

Apoi zace acum în firea noastră deprinderea, să vedem din timpul trecut numai părțile bune uitând și cele rele, iar din timpul de față să vedem numai ceia-ce e rău și nu și ce e bun.

Dară dacă oamenii de azi trăiesc mai greu decât cei din vremurile trecute, apoi vina pentru aceasta o poartă nu numai schimbarea vremurilor, ci mai ales *schimbarea în spre rău a bunelor deprinderi și obiceiuri* a oamenilor.

Oamenii din trecut, părinții și strămoșii noștri, trăiau mai bine și erau mai binecuvântați de D-zeu, în toate lucrurile lor, pentru-că toate clipele lor de viață și lucrare erau întemeiate pe frica și credința în D-zeu, care îi dădeau omului *mai multă putere de a birui nevoile* și îi vărsau în suflet mai multă *dragoste de muncă*, spre a-și mulțumi trebuințele vieții.

În alte vremuri Dumineca și de sărbători biserica noastră era totdeauna plină de creștini. Românul nostru nu părăsia gândul dela Dumnezeu; el începea fiecare lucru cu un „Doamne ajută-mi“ rostit din toată inima. Sărbătorile creștinești se țineau cu sfințenie.

Boerii și domnii, ca și țărani cinsteau asemenea de mult numele lui Dumnezeu prin rugăciuni și prin fapte bune; iar unii, precum a fost Vodă Constantin Brâncoveanu, își jertfiră chiar și viața pentru păstrarea neștirbită a credinței sau legii noastre strămoșești și românești.

Iar dacă ne întoarcem privirea la timpul de azi, vedem, că sămănăm puțin cu părinții și străbunii noștri.

Duminica și la sărbătorile mai mici biserica e pustie. Nu vezi în locașul Domnului mai mulți creștini adunați la rugăciune, decât doar la Paști și la Crăciun și atunci mai mult oamenii cei mai bătrâni, iar dintre cei tineri, doar câți-va pe cari i-a atras alta ceva decât dorul de a se ruga lui Dumnezeu.

Ne rugăm mai mult cu buzele decât cu inima, — doar în fața unei primejdii mari. Numele lui Dumnezeu îl pomenim doar în mânie când înjurăm sau blăstămăm sau când dorim moartea unui dușman.

Ba încă și mai mult. Am auzit pe mulți dintre săteni, mai ales dintre cei mai tineri, întorși din război sau din armată, spunând prin sat, că pe la orașe domnii și boerimea nu mai țin nici o lege, și că te râd, dacă te văd făcându-ți cruce ori rugându-te lui Dumnezeu. Apoi mai zic acești oameni, că li-au spus mulți „domni învățați“, că numai noi, țărani, suntem proști și credem tot ce spun preoții, că preoții de aceia învață și îndeamnă pe oameni să îmble regulat la sf. biserică, ca să li aducă colaci, ba că și de aceia îi înustră pre cei-ce nu trăiesc creștinește și nu-și împlinesc datorințele față de D-zeu și de legea creștinească, pentru că nu mai vreau oamenii să aducă colaci la biserică.

Apoi mai spun prin sate acești „creștini“ întorși din războiu, că li-au mai spus acei „domni învățați“, că numai mai înainte era lumea mai proastă și ținea la biserică, că azi nu mai merge însă așa, că azi numai un prost poate să mai zică oamenilor să-și țină legea, să trăiască creștinește și să umble la biserică, și că biserica și credința e numai pentru moșnegi și babe, iar nu și pentru cei tineri.

Cinstiților gospodari și gospodine! Vorbe de acestea au mai spus mulți nebuni, de când avem o lege și o biserică creștinească, și o mai spun încă mulți, cari nu-și dau seama de ceia-ce spun.

Dară acuma să cântărim puțin vorbele acestor oameni fără Dumnezeu, cari se cred mai cuminți decât toată lumea și mai de hai decât chiar Dumnezeu!

Noi Românii când urăm de bine, de pildă de Anul nou, unui frate prieten s'au cumătru îi zicem: „Să trăiești la mulți ani! Să-ți trăiască gloata, să-ți trăiască vitele, să dea Dumnezeu un an bun cu roadă și cu sănătate“.

Dară oare cine dă omului „ani mulți și sănătate gloatei“, „cine dă roadă pământului“ și hrană vitelor? Dumnezeu nostru. Tatăl nostru cel ceresc. Acela împărțește omului și zilele și sănătatea și averea, și tot Dumnezeu „vântură și împrăștie averea bogaților și zilele oamenilor când vrea și nu vrea“.

Apoi dacă noi nu mai vrem să știm de Dumnezeu, dacă nu mai vrem să venim în casa lui, care e sf. biserică, ca să ne rugăm cu toții împreună, dacă noi fugim de D-zeu, oare ni va mai da El darurile ce ni le dorim unul altuia, precum sănătate, zile îndelungate, ani roditori, și ne va păzi sufletul de păcate și de rele? Nu! Dacă noi uităm pe D-zeu, apoi și El ne va uita pe noi. Căci iată ce spune sf. scriptură: „Cei ce urăsc biserica se vor usca de mânia Domnului ca de para focului“. Ați văzut D-voastră pe Jidani, Nemți, Poleci, și alți cari trăiesc în mijlocul nostru, să-și părăsească biserica și legea lor? Oare nu sunt pline Sâmbăta și în sărbătorile lor sinagogile Jidanilor, la cari merg tineri și bătrâni, învățați și ne-învățați, advocați și doctori, ca și cei mai prăpădiți și mai din urmă, și se roagă împreună?

Oare sunt ei mai proști decât noi? Oare nu au și ei oameni învățați, care însă totuși țin la legea lor strămoșească? Ei nu sunt mai proști decât noi, căci dacă ar fi ei mai proști decât noi, Românii, apoi nu ne-am lăsa veșnic înșelați și tumașiți de ei, ca să ne lăsăm chiar și de ce avem mai sfânt și mai scump dela părinții noștri, adică legea și obiceiurile noastre strămoșești.

De aceea ne râd acești străini, venetici, și ne batjocuresc și legea și țara, văzând că noi înși-ne nu ținem mult la ele.

Iată de ce se îngreiază vremurile și trăim greu. Pentrucă lumea se înrăutățește și nu mai vrea să știe de Dumnezeu.

De aceea și Dumnezeu ne bate ca pe niște copii răi și neascultători. Deaceea mulți dintre noi nici nu mai au măcar nădejdea în vremuri mai bune, pentru că au pierdut credința în ajutorul lui Dumnezeu.

Căci credința ne ține, ne ajută, ne mângăie, ne apără și ne păzește.

Deaceea, cine-și pierde credința nu mai are ce pierde, căci a pierdut tot ce a avut mai scump, mai bun și mai sfânt.

Iar cel ce îi ia altuia credința, e asemenea celui mai mare făcător de rele, căci luându-i bietului om credința, i-a luat cel mai scump și mai de folos avut, ce-l avea omul pe lângă săsarăcia sa.

Și cine ține în noi, ca o lumină, această credință folosi-toare în Dumnezeu? *Biserica.*

Și cine ne învață această credință sau lege dumnezească în biserică? *Preotul.*

La biserică ne curățim sufletele de păcate prin rugăciuni și prin sfintele taine și ne rădicăm inimele spre fapte bune.

Așadară să îmblăm cât mai adese la biserica *noastră* strămoșească și *românească*, și *nu* la aceia, la care ne chiamă toți descrierații, veneticii și dușmanii neamului și țării noastre.

Iar crucea să fie totdeauna în inimele noastre, ca vorbele cele rele a oamenilor fără de lege să nu ne ducă în ispită. Atunci și Dumnezeu ne va binecuvânta și ne va ajuta mai mult.

Iar când auziți pe acei cari vorbesc de rău și batjocuresc biserica și legea noastră, crucea, în obiceiurile noastre bune, puneți mâna la gură și ziceți ceia ce a zis Domnul nostru Iisus Christos cătră cei ce-l chinuiau:

„Iartă-le, Doamne, că nu știu ce fac“.

Simeon Reli.

Ce este politica?

Cea mai desăvârșită alcătuire omenească este *statul*, adică obștimea așezată pe temelii de *drept* și cărmuită de *legi*. Legile ocrotesc *viața, avutul, cinstea și slobozenia* norodului; *să creadă, să gândească și să vorbească după plac*, numai să nu strice prin aceasta statului și oamenilor din el.

Dară norodul nu stă pe loc nepăsător față de întâmplările din lume, ci se mișcă înainte ca o mare purtată de vânturi.

El se aseamănă cu o ființă uriașă, ce strigă după drepturi și îndestularea nevoilor, cari se înmulțesc într'una. Din mijlocul norodului se ridică atunci oameni cu tragere de inimă și cu *adâncă învățătură*, cari prind cu mintea toate trebuințele lui dintr'o anumită vreme.

După ce le-au prins, se gândesc cum să le deslege și să le mulțamească. Ei găsesc după lungă trudă și încercări *anumite reguli* de îmbunătățire.

De aici înainte vin alți oameni luminați, cu voință tare și cu pricepere în treburile vieții. Ei se apucă să înfăptuiască regulile găsite de acei oameni învățați și după un plan bine chibzuit, pornesc să schimbe starea rea de lucruri în una mai bună și mai potrivită cu trebuințele norodului. Despre acești oameni se spune, că ei *fac politică*.

Politica este după un înțeles cunoașterea ființei statului sau a obștimei, iar după alt înțeles în legătură cu cel dintâi *politica* este un fel de *muncă* pentru îmbunătățirea unor stări rele ivite în obștime. Această muncă aduce mari foloase norodului întreg și statului, când ea este făcută de oameni cinști, cumpăniți și adânci înțelegători ai păsurilor celor mulți.

Cuvântul *politica*, purtat astăzi din gură în gură, are după cum vedeți o *însemnare mai înaltă* și el nu trebuie de întrebuințat pentru fiecare vântură țară, șarlatan, grăitor de verzi și uscate sau gheșeftar dornic de îmbogățire.

Politica adevărată este o muncă grea pentru binele obștimei și *adevărații politicieni* nu cer răsplata banului pentru ea, ci se mulțamesc cu gândul împăcat, că pot ușura întru câtva greutățile celor slabi și pot cârmui statul spre mulțămirea dorită de oameni.

După această măsură să se judece acei, cari se coboară în mijlocul gospodarilor, ca apoi să se ridice ca conducători ai lor. Despre câteva feluri de *politica* se va vorbi altă dată. De dorit este însă, ca să se spargă perdeaua de întunec, ce zace asupra poporului nostru, când e vorba de treburile obștești. Nemții și Evreii, cari pricep toate ițele, ne pot sluji ca pildă. Neamul nostru are însușiri mai alese decât dâșii.

Zaharie A. Popovici.

In unire e putere . . .

Poporul român din Bucovina este împărțit în două cete. Ceata întâia o formează țărănimea, care începe a munci dela vârsta fragedă de 5 ani și muncește până la vârsta de peste 70 de ani. Țăranii în ploaie, vânt și în arșița soarelui, muncesc pământul, strâng pânea, cresc vite, pe lângă casă țin tot felul de paseri; în grădină cultivă zarzavaturi și felurite soiuri de pomi pentru trebuințele lor, pentru trebuințele meseriașilor și negustorilor și pentru trebuințele domnilor. A doua ceată o formează domnii, cari, după ce au umblat zeci de ani în școli, poartă cârma țării.

Intre domni și între țărani se întinde ceata cea mai mare a meseriașilor și a negustorilor, cari toți sunt străini.

Atât țăranii, cari sunt picioarele și brațele statului, cât și domnii, cari sunt capul statului, o duc astăzi destul de rău. Binele în întregime îl papă meseriașii și mai ales negustorii, cari sunt nemți și jidani. Aceștia sunt par'că stomacul statului. Și grăsimea nu se așează nici pe cap, nici pe brațe și nici pe picioare, ci numai pe pânțele.

În România deci bucățița cea bună, muncită cu sudoare de țărani și crescută sub scutul stăpânirii românești, nu o mânâncă Românul, ci tot străinul; negustorul și meseriașul.

Acuma voiesc să spun, în ce fel vin negustorii și meseriașii la putere așa de mare, ca să fie ei stăpâni pe munca noastră românească.

Numai unirea și organizarea îi face atât pe meseriași cât și pe negustori așa de puternici. Să începem cu negustorii. Negustorii au sfat într-olaltă și știu cât de scumpe sunt mărfurile în Cernăuți, în București, în Galați și chiar în târgurile mari din străinătate. Ei calculează prețul mărfurilor de unde le cumpără, apoi cheltuiala drumului, în fine câștigul lor-colea măricel și apoi pe aceeași marfă în toate dughenile cer același preț. Și omul nostru, care are nevoie de o marfă, trebuie să dea negustorului prețul cerut. Negustorul nu lasă nici un ban din câștigul, pe care și l-a plănuțit mai înainte și de oarece toți negustorii țin la olaltă cu sfințenie, cumpărătorul, fie țaran sau domn, nu-i poate face nimica și trebuie să dea cât cere.

Asemenea fac și meseriașii: ciobotarii, croitorii, bărbierii, zidarii, tăitorii de lemne, pitarii, lustritorii de ghete ș. a. m.

Pentru lucru cât de mic, cer toți acelaș preț și omul, căruia îi crapă măseaua de nevoia unei ciobote, a unui braț de lemne tăiete ș. a. m., este silit să plătească, cât cere lucrătorul străin, care știe să facă din munca țaranului și din stăpânirea noastră avere și apoi cocoțat în case frumoase, cu buzunarele pline, mânâncă pita albă, carne în fiecare zi, cafele dulci și râde de pe prostia țaranului jerpelit și a domnului de modă nouă, cărli-gați de foame'n două.

Puterea cea mare, în fața căreia se pleacă țărănimea, multă la număr și însemnată ca element productiv, este deci unirea și organizarea atât a negustorilor, cât și a meseriașilor.

Dacă țaranii s'ar sfătui și ei ca negustorii și ar socoti cât îi ține falcea de pământ pe vară, cât costă aratul, prășitul cullesul, căratul acasă și apoi cât costă mâncarea și straiiele ce le rup, muncind pământul și apoi să mai adaoge un mic câștig, ca să poată și bietul țaran vășca, să mânânce și el mămăligă mai bună, să mai poată tăia și el câte o gobaie, să se încalțe și să se îmbrace omeneste atunci pe munca lor, ei ar fi stăpâni iară nu negustorul și dubălarul, care din pielea vitei hrănite de țaran, taie opinci și le vinde tot țaranului cu un preț înzecit! Să fie deci sfat între țaranii unui sat și între satele unul județ și toți să fie ca unul și să nu vândă nimic mai ieftin, de cum îi ține pe ei și de cum au avut sfat între ei! În fiecare sat să fie o societate, care să îngrijească de vânzarea pânei și a vitelor, pe cari țaranii le-au de vândut, precum și de cumpărarea uneltelor de gospodărie, de cari țaranii au lipsă! Să fie toți uniți, să fie organizați, să nu se sfădească ca țigani, făcând în fiecare sat câte trei patru partide și mâncându-se între-olaltă ca puii cucoanei chiftirița, spre bucuria străinilor, să-și aducă totdeauna aminte de cuvântul strămoșesc:

„În unire e putere,
La nevoi și la durere,
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește.“

P. Jitariu.

LA NISTRU.

Dușmanii din lăuntrul țării ai neamului nostru, văzând, că nu ni pot face pe altă cale rău, caută, ca prin știri neadevărate, să învenineze și să neliniștească sufletul țaranului nostru și astfel să-l stingherească dela muncă și să-l pună pe gânduri.

O mulțime de vești de aceste, minciunoase, sunt răspândite prin poporul dela țară. Ba că bolșevicii ni cer Basarabia, ba că se dau lupte la Nistru, ba că asta, ba că ceea. Nimic însă din aceste iscodituri nu-i adevărat, toate sunt minciuni, precum și minciunoși sunt și făurătorii și împrăștiătorii lor. Aceste știri nu au alt scop, decât să neliniștească poporul și să provoace buntație între d-voastre. Nu e adevărat că bolșevicii ni cer Basarabia, care de bună voie s'a unit cu țara-mună, Moldova lui Ștefan cel Mare și a cărei posesiune n'a fost întărită prin marele sfat al păcii dela Paris.

Un mare om de stat al bolșevicilor, întrebat de un vestit gazetar francez în treaba Basarabiei, a zis că bolșevicilor nu le trebuie Basarabia, ci le trebuie pace și bune legături cu România. Guvernul bolșevic ne-a rugat acuma de mai multe ori să încheiem pace și să facem legături de negoț cu ei. Noi i-am răspuns că nu ne aflăm în stare de războiu cu ei, deci cum să încheiăm pace, cât despre legăturile de negoț și de înțelegere li-am răspuns că dacă la încheierea acestor legături nu se va mai lua vorba de Basarabia și bolșevicii ni vor da înapoi aurul dus la Moscova de frica Nemților. Atunci nu ni stă nimic în contra să încheiăm legături cu ei. Credem că bolșevicii ne vor lăsa în pace și ne vor da și aurul numai să încheie legături cu noi, căci și ei sunt acuma peste gât sătui de războiu și așteaptă liniștea mai ceva decât copiii paștile. „Pace și pâne“ este strigătul Rușilor.

De lupta la Nistru iarăși nici pomeneală. Mai dăunăzi, dl General Rășcanu, ministrul de războiu, a vizitat granița Basarabiei dela un capăt la altul și după cum a spus într'un sfat al miniștrilor, n'avem de ce să ne temem, căci nu a văzut la graniță mai multe trupe, de cât că e pe graniță în totdeauna.

Vedem deci, că toate veștile aceste împrăștiate în popor, nu sunt adevărate și nici nu se putea să fie altfel, căci cine credeți că sunt iscoadele acestor vești?

Nimeni altul, decât niște coate-goale și pierde-vară, pri-pășiți la noi de pe la Dumnezeu știe de unde. Nu sunt alții, decât străinii, ce ne-au stăpânit până acuma, cari nu văd cu ochii buni împrăștiarea și înălțarea neamului nostru.

Să nu ne lăsăm deci neliniștiți de astfel de știri, scornite spre a aduce rău poporului nostru.

Gh. Buculei.

Un necredincios (proclet).

(Traducere liberă)

Un om, care nu credea în bunul D-zeu, muri. Pe cealaltă lume văzu el pe bunul D-zeu, înconjurat de mii și mii de îngeri, văzu puterea cea mare cerească. Necredinciosul se spăimântă, se aruncă jos înaintea Celui atot Puternic și zice: „Prea Milostive, toată viața mea pe lumea cea păcătoasă n'am crezut în Tine; acum osândește-mă la focul cel nestâns al iadului“.

Dumnezeu însă, în bunătatea și mila sa fără margini, zise:

Fii în pace! Tu ai iubit pe aproapele tău, n'ai nedreptățit pe nimene. Tu n'ai crezut că numai părerea ta este cea bună și n'ai urât, n'ai disprețuit, și n'ai ponegrit pe aceia, cari n'au fost de părerea ta. De un biet om ca tine în puterea mea sau nu, întunecă aceasta numele meu strălucit? Sau poate puterea mea se micșorează prin aceasta? — Aceia însă, cari sunt fără iubire și îngăduire față de aproapele lor, cărora le lipsește bunătatea inimii și cari totuși spun că lucrează în slujba mea și în numele meu, acei păcătuiesc greu pe aceia îi voi trage la răspundere. Pe tine însă, tu prostule nevinovat, te primesc în împărăția mea.

Ego.

Un jandarm vrednic!

Zilele trecute s'a petrecut în Bosanci un act, care merită să nu fie trecută cu vederea.

Comitetul comunal, în frunde cu primarul Lazar Blându, a înmănuat jandarmului, sergent instructor Nistor Rotar o diplomă de mulțumire și recunoștință pentru munca și vrednicia depusă în serviciul siguranței din această comună.

În Bosanci se făceau bătălii între tineret, cari ajunseră așa de departe, încât chiar morții nu erau lăsați în pace, când îi duceau la mormânt.

Obrăznicia și destrăbălarea tineretului ajunsese la culme. Hoții și tâlharii erau la ordinea zilei.

Înainte de trei luni veni la Bosanci numitul jandarm, care prin energia și vrednicia sa a pus capăt acestor destrăbălări ale tineretului.

Dl. Nistor Rotar e de loc din Vicov de jos, a servit în timpul războiului și un an la un regiment de Roșiori din regimentul vechi, apoi ca jandarm în districtul Siretelui, unde a descoperit o mulțime de hoții între altele: prădăciunea dela mănăstirea lipovinească din Fântâna albă: 180 diamante și brilante și 5000 ruble, 8 cai ai lui Sârbu Nimigean din Tereblecea, aflați de Nistor Rotar în Bălți (Basarabia), apoi furtul de 4.800 dolari din Prevorochi, la care au fost partași primarul și secretarul acelei comune, și multe altele.

Aducem aceasta la cunoștință și credem că și autoritățile de jandarmerie îi vor recunoaște munca aceasta.

Și altora spre pildă!

Inființați cabinete de lectură!

Dacă vreți să petreceți bine și cu folos Duminicile și sărbătorile și să ocoliți cărciumele pline de otravă, locul de îmbogățire a jidanilor, venetici în țara noastră, inființați cabinete de lectură, unde veți putea ceti cărți folositoare, unde veți afla gazete, ca, cetindu-le, să știți ce se întâmplă în lume, unde vă veți povesti unul altuia bucuriile și nevoile ce vă apasă.

Preotul și învățătorul, cari vor conduce astfel de cabinete, vă vor povățui și vă vor da sfaturi folositoare și vor griji, ca aceste cabinete de lectură să aibă cărți scrise pe înțelesul tuturor, și gazete din întreaga țară.

Dacă nu știți poate, cum se inființează astfel de cabinete de lectură, scrieți-ne nouă și noi vă vom trimite statutele, de cari vă veți folosi.

I. Iacoban.

Stârpiți omizile!

Știți cu toții cât de mult strică omizile grădinilor noastre. Omizile acuma sunt încă moarte și atârnă în frunze uscate de crengile pomilor. Indată ce se desprimăvărează, deodată cu frunzele fragede, ies și omizile ca viermi din frunze și rod frunzele și mugurii, așa că pomii tânjesc și nu dau roade bune. Adeseori sunt atâtea omizi, încât mănâncă toate frunzele de pe pomi, și pomii se usucă. Lunile Faur și Mărțișor sunt timpul cel mai potrivit de a stârpi omizile, dându-le jos cu foarfece și arzându-le apoi.

Ego.

Ce-i nou în lume?

Guvernul nostru a hotărât ca toate serbătorile naționale să se serbeze la 10 Mai.

Ni se comunică din Chișinău, că dincolo de Nistru au izbucnit srașnice tulburări. S'au răsculat țărani ucraineni, cari au ocupat mai multe sate, au omorât multe sute de bolșevici ș. a.

Din Moscova ne vine știrea, că în 10 Februarie a. c. Bolșevicii au iscălit pacea cu Polonia.

Generalul Lucavițchi, care a fost comandant al diviziei rusești pe frontul francez, a strâns în Siberia o noaună armată rusească în potruva bolșevicilor. Armata aceasta constă din voluntari și din rămășițele fostei armate a generalului Colceag, care a fost prins și omorât de bolșevici vara trecută.

Un alt general, care deasemenea se pregătește de trântă cu bolșevicii la primăvară în Siberia este Semenoff. Pe acesta îl sprijinește cu toate cele Iaponia. Din pricina aceasta se pare că la primăvară o să izbucnească un război și între Iaponia și Bolșevici.

În Kronstadt, port în marea nordului sau răsculat toți mărinarii, au ocupat portul, l-au arestat pe comisarul bolșevicilor și acuma înaintază spre Petrograd.

4 Regimente de bolșevici s'au trimis din Moscova ca să împiedece înăntarea răsculaților.

O gazetă din New-Iork scrie, că în apropierea unui oraș din Statele-Unite un ciclon (vânt srașnic cu vârtej), a sfărmat toate casele și toți copacii a scos din pământ cu rădăcină cu tot pe o estindere de 8 km. lungime și 1 km. lățime. Morți însă au fost numa: 2 albi și 30 negri.

În Germania este un partid, care se numește „Partidul popular național“ și care lucrează din rășputeri numai ca să-l aducă pe Wilhelm iarăși pe tron. Aceasta s'a dovedit la ultimele alegeri.

O gazetă din Paris scrie, că Germania, dacă ar avea bunăvoință și un gând curat, în 15 ani ar putea plăti toate datoriile ce le-a făcut în timpul războiului în suma de 100 miliarde în mărci în aur.

Tot din Paris ne vine știrea că în India au izbucnit mari tulburări naționale. Toți studenții dela școlile cele mari s'au răsculat și în câteva provincii au ars până la pământ averile boerilor străini, englezi.

Din Berlin ne vine știrea că America îmblă cu gândul să scoată afară pe toți rușii ce se află acolo în număr de 100 000 și să-i aducă pe corăbii înapoi în Rusia.

Gazetele din Varșovia, capitala Poloniei, scriu că pe la sfârșitul lunii Februarie a. c. se va face o legătură regulată de cale ferată între Polonia și Rusia bolșevică.

La Varșovia a sosit zilele aceste din Ucraina o delegație compusă din toate naționalitățile precum ucraineni, poloni, evrei ș. a. și din toate paturile sociale precum țărani, boeri, iuvățați ș. a. Delegația aceasta care constă din 23 de persoane a trimis la toate statele mari un memoriu (scrisoare) de protestare în potrive grozăveniilor ce le săvârșese prin țara lor, bolșevicii.

În Franția un general cu numele Mandhug fiind ales deputat în orașul Mosella, a adus în parlament un proiect de lege după care tinerii Francezi ar trebui să facă serviciu militar (să cătănească) numai 1 an și 8 zile.

În gazetele sosite din alte țări, citim următoarele: Cei mai cruzi și mai sălbateci oameni de pe lume sunt în orașul Chicago din America, unde dela anul 1914 și până la 1918 s'au săvârșit 455 de omoruri. — În al doilea rând vine Berlinul cu 428 de omoruri. — În Londra însă, capitala Angliei, care este cel mai mare oraș din lume, și de trei ori mai mare ca Chicago, s'au săvârșit numai 88 de omoruri.

Într'o fabrică vestită din Italia s'a construit un aeroplan așa de mare, că și 100 de oameni poate rădica în văzduh.

Pentru invalizi, văduve și orfani de războiu.

Prin legea de înființare a oficiului Național J. O. V. s'a acordat o reducere de 75% pe C. F. R., N. F. R. și S. M. R. invalizilor, văduvelor și orfanilor de războiu.

Solicitorii cari doresc carnete de călătorie cu reducere se vor prezenta la oficiile județene, prezentând următoarele acte: o cerere timbrată cu 1 leu 10 b. ajutor și 25 bani timbru de asistență. Pentru invalizi: bilet de reformă în original și copie care rămâne ca act la dosar. — Pentru văduve: extractul de deces al soțului, carnet de pensie și ori ce alt act doveditor, că e văduvă de războiu. — Pentru orfani de războiu: extractul de deces al tatălui și extractul de naștere al său. Costul unui carnet de fiecare categorie, este de 4 lei.

Cursurile de dactilografie pentru invalizi, văduve și orfani de războiu au început deja la școala de arte și meserii la Cernăuți.

Primirea în celelalte cursuri de modelerie, stenografie, tâmplărie, strungărie precum și pentru picberi se face până la complectarea numărului cuvenit.

Inscrierile se fac zilnic dela ora 11 până la 12 a. m. la biroul direcțiunii acestei școli.

Doritorii se vor prezenta însă mai întâi la oficiul județean J. O. V. str. Cohanovschi No. 2.

Poșta redacției.

Tuturor colaboratorilor noștri, al căror articole nu le-am putut publica în numărul de față din cauza îmbulzelii de material, le cerem scuze și le făgăduim că le vom publica articolele în numărul viitor.

Cinstiților cetitori!

Vă rugăm să grăbiți cu abonarea gazetei „Deșteptarea“, care va fi de cinste și folos pentru țărănul român, și s'o răspândiți printre prietenii D-voastră, așa încât foaia aceasta să nu lipsească în nici-o casă țărănească.

Dacă voiți s'o abonați, sunteți rugați să ne dați de știre adresa D-voastră și să trimeteți totodată prin mandat postal abonamentul la adresa următoare: Gazeta „Deșteptarea“, plața Unirii Nr. 3, Cernăuți.

ADMINISTRAȚIA.